یکشنبه ۵ مرداد ۱۴۰۴
شماره ۴۴۶۸
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

تاب‌آوری دانشگاه‌ها در شرایط جنگی، تنها به معنی ادامه آموزش نیست

۵ پیشنهاد برای دانشگاه در دوران بحران

علیرضا پورسعید و عباسعلی قیومی
اندیشکده مطالعات راهبردی دانشگاه آزاد اسلامی

دانشگاه‌ها به عنوان نهادهای کلیدی در تولید دانش، تربیت نیروی انسانی متخصص و پشتیبانی فکری از جامعه، نقش حیاتی در توسعه پایدار کشورها ایفا می‌کنند. با این حال، در شرایط بحرانی همچون جنگ، این نهادها با چالش‌هایی جدی مواجه می‌شوند که می‌تواند عملکرد، ساختار و مأموریت‌های آن‌ها را به‌طور جدی تحت‌تأثیر قرار دهد. جنگ نه تنها زیرساخت‌های فیزیکی دانشگاه‌ها را تهدید می‌کند، بلکه بر منابع انسانی، نظام آموزشی، روندهای پژوهشی و حتی روان جامعه دانشگاهی نیز تأثیرگذار است. از این رو، تاب‌آوری دانشگاه‌ها در چنین شرایطی به عنوان یک ضرورت استراتژیک برای حفظ پایداری آموزش عالی مطرح می‌شود. در شرایط بحران، به‌ویژه جنگ، دانشگاه‌ها در معرض تهدیدهای متعددی قرار می‌گیرند: تخریب زیرساخت‌ها، مهاجرت یا فرار مغزها، قطع دسترسی به منابع علمی، تعلیق کلاس‌ها، تهدید امنیتی برای استادان و دانشجویان و همچنین بحران‌های روانی گسترده در بین اعضای دانشگاهی. این عوامل ممکن است به تضعیف جدی عملکرد دانشگاه‌ها منجر شوند. با وجود این تهدیدات، برخی دانشگاه‌ها توانسته‌اند با بهره‌گیری از رویکردهای تاب‌آورانه، عملکرد نسبی خود را حفظ کرده و حتی در دوران بحران به پشتیبان جامعه تبدیل شوند.

این پرسش مطرح می‌شود که چه عواملی می‌توانند در افزایش تاب‌آوری دانشگاه‌ها در برابر بحران‌هایی مانند جنگ مؤثر باشند؟ بررسی و تحلیل تاب‌آوری دانشگاه‌ها در شرایط بحرانی مانند جنگ از چند منظر حائز اهمیت است. نخست، پایداری آموزش و پژوهش در دوران بحران می‌تواند به حفظ سرمایه انسانی و فکری کشور کمک کند.

دوم، دانشگاه‌ها در دوران جنگ می‌توانند نقش مهمی در تولید راه‌حل‌های بومی برای مسائل ناشی از جنگ ایفا کنند، از جمله مسائل بهداشتی، روان‌شناختی، اجتماعی و اقتصادی.

سوم، برنامه‌ریزی برای افزایش تاب‌آوری دانشگاه‌ها می‌تواند از آسیب‌های بلندمدت به نظام آموزش عالی جلوگیری کرده و موجب تسریع در بازسازی پس از بحران شود.

این پژوهش با هدف شناسایی ابعاد و مؤلفه‌های تاب‌آوری دانشگاه‌ها، می‌تواند به طراحی سیاست‌ها و راهبردهای مؤثر برای مدیریت دانشگاه‌ها در دوران جنگ کمک کند.

این گزارش با هدف بررسی و تحلیل ابعاد تاب‌آوری دانشگاه‌ها در شرایط بحرانی به‌ویژه در زمان جنگ، تدوین شده است. اهداف کلیدی عبارت‌اند از:

- شناسایی چالش‌های موجود در شرایط جنگ
- ویژگی‌های یک دانشگاه تاب‌آور در شرایط جنگ
- شناسایی مؤلفه‌ها و عوامل مؤثر بر تاب‌آوری نهادهای آموزش عالی در بحران‌های جنگی
- ارائه تجارب بین‌المللی و منطقه‌ای در زمینه تاب‌آوری دانشگاه‌ها
- گام‌های اجرایی طراحی نقشه تاب‌آوری
- تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدهای دانشگاه‌ها در مواجهه با بحران
- ارائه راهکارها و سیاست‌های عملیاتی برای افزایش تاب‌آوری دانشگاه‌ها در شرایط بحرانی

چالش‌های موجود

- ناامنی فیزیکی و تهدید مستقیم جان دانشجویان و کارکنان
- قطع زیرساخت‌های حیاتی مانند برق، اینترنت و آب
- اختلال در فرایند آموزش حضوری و غیبت اجباری دانشجویان
- فشار روانی ناشی از جنگ بر جامعه دانشگاهی
- محدودیت در بودجه و منابع برای مدیریت بحران
- کمبود بودجه و منابع مالی
- عدم تدوین برنامه اضطراری در دانشگاه‌ها
- ضعف زیرساخت دیجیتال در بسیاری از مناطق
- نداشتن تجربه مدیریتی برای تصمیم‌گیری سریع در شرایط بحرانی

مدل‌های تاب‌آوری در دانشگاه

در برخی ادبیات علمی، مدل‌هایی مانند «چرخه تاب‌آوری» شامل چهار مرحله نیز برای دانشگاه‌ها تعریف شده است:

۱. آمادگی قبل از بحران (Preparedness)
۲. پاسخگویی در زمان بحران (Response)
۳. بازیابی بعد از بحران (Recovery)
۴. یادگیری و بهبود مستمر (Learning and Adaptation)

ویژگی‌های یک دانشگاه تاب‌آور در شرایط جنگ

۱. تداوم آموزش و پژوهش:
- استفاده از آموزش مجازی و ترکیبی (Hybrid) در صورت ناامنی فیزیکی.
- ایجاد شبکه‌های ارتباطی آنلاین امن بین استادان، دانشجویان و کارکنان.

۲. زیرساخت‌های مقاوم:
- پشتیبانی از برق، اینترنت و سیستم‌های حیاتی با منابع پشتیبان (ژنراتور، باتری).
- استفاده از فضاهای امن (پناهگاه‌ها) در دانشگاه در صورت حملات فیزیکی.

۳. پشتیبانی روانی و اجتماعی:
- ارائه خدمات روان‌شناسی و مشاوره به دانشجویان و کارکنان.
- برنامه‌های حمایت اجتماعی مانند مسکن اضطراری یا تغذیه در شرایط بحرانی.

۴. برنامه‌ریزی اضطراری:
- تدوین سناریوهای بحران و برنامه‌های واکنش سریع.
- آموزش پدافند غیرعامل به کارکنان و دانشجویان.

۵. انعطاف در سیاست‌ها و مقررات:
- تعدیل زمان‌بندی‌ها، امتحانات و پروژه‌ها باتوجه‌به وضعیت جنگی.
- تسهیل فرایندهای انتقال یا مرخصی تحصیلی برای دانشجویان آسیب‌دیده.

۶. شبکه‌سازی و همکاری بین‌المللی:
- ارتباط با دانشگاه‌های دیگر برای تبادل منابع، پذیرش موقت دانشجویان یا مشارکت در تدریس از راه دور.

۷. امنیت اطلاعات و منابع:
- پشتیبان‌گیری از داده‌ها، منابع درسی و پژوهشی در فضاهای ابری امن.
- حفاظت سایبری در برابر حملات هکری و اطلاعاتی.

نمونه‌های بین‌المللی

- دانشگاه‌های اوکراین در جریان جنگ با روسیه، آموزش مجازی را به طور گسترده جایگزین آموزش حضوری کردند.
- در سوریه، برخی دانشگاه‌ها با استفاده از سرورهای خارجی، دوره‌های آنلاین برگزار کردند.
- در افغانستان، دانشگاه‌ها با کمک سازمان‌های بین‌المللی برنامه‌های آموزش از راه‌دور راه‌اندازی کردند تا جلوی ترک تحصیل گسترده را بگیرند.

ابعاد و مؤلفه‌های تاب‌آوری دانشگاهی

۱. آموزش و یادگیری
- انتقال سریع به آموزش مجازی
- تدوین محتوای آنلاین با دسترسی کم‌سرعت
- آموزش استادان و دانشجویان برای استفاده از بسترهای دیجیتال
- تحول در روش‌های آموزشی اضطراری
- انعطاف در برنامه درسی و ارزشیابی
- تقویت پژوهش‌های کاربردی و حل مسئله‌ای

۲. زیرساخت و فضاهای فیزیکی
- ایمن‌سازی فضاها در برابر تهدیدات فیزیکی (بمباران، تخریب، قطع برق)
- ایجاد پناهگاه‌های اضطراری در پردیس‌ها
- تأمین برق اضطراری (ژنراتور، باتری) و مخازن آب

۳. منابع انسانی
- آموزش پدافند غیرعامل برای استادان، کارکنان و دانشجویان
- تهیه نقشه تخلیه اضطراری و راهنمای بقا
- تشکیل گروه‌های داوطلب امداد و پشتیبانی
- حمایت از کارکنان و دانشجویان؛ ارائه خدمات مشاوره‌ای، حمایت مالی و حفظ سلامت روان.
- آموزش مداوم کارکنان؛ آماده‌سازی آن‌ها برای کار در شرایط بحرانی.

۴. سلامت روانی، فرهنگی و اجتماعی
- راه‌اندازی سامانه مشاوره و پشتیبانی روانی آنلاین
- برگزاری جلسات گروهی حمایت روانی
- شناسایی دانشجویان آسیب‌پذیر برای حمایت ویژه
- فرهنگ‌سازمانی مشارکتی و مقاوم
- تعامل مؤثر با ذی‌نفعان؛ ارتباط شفاف با دانشجویان، خانواده‌ها، صنعت، دولت و جامعه محلی
- مشارکت در توسعه جامعه؛ نقش دانشگاه در کمک به جامعه در زمان جنگ
- برند و اعتبار دانشگاه؛ داشتن شهرت و اعتماد عمومی که در مواقع جنگی کمک‌کننده است

۵. فناوری و ارتباطات
- پشتیبان‌گیری ابری از تمام اطلاعات آموزشی و پژوهشی
- استقرار سرورهای جایگزین یا مشارکتی در نقاط امن
- ایجاد سامانه پیام اضطراری برای اطلاع‌رسانی فوری
- زیرساخت‌های فناوری اطلاعات قوی
- امنیت سایبری؛ حفاظت از داده‌ها و سیستم‌ها در مواقع حساس
- استفاده از هوش مصنوعی و تحلیل داده

۶. سیاست‌گذاری و انعطاف‌پذیری اداری
- انعطاف در مقررات تحصیلی، حضور، ارزیابی و فارغ‌التحصیلی
- تدوین شیوه‌نامه ادامه آموزش در شرایط قطع فیزیکی
- تسهیل انتقال یا مهمانی دانشجویان به دانشگاه‌های امن

۷. ابعاد سازمانی و مدیریتی
- مدیریت انعطاف‌پذیر و استراتژیک، تصمیم‌گیری سریع و هوشمندانه
- رهبری تاب‌آور
- ساختار سازمانی قوی و منعطف

۸. ابعاد مالی و اقتصادی
- تنوع در منابع درآمدی
- مدیریت بحران مالی
- صندوق ذخیره اضطراری

۹. ابعاد حقوقی و نظم‌مندی
- رعایت مقررات و سیاست‌ها
- تعارض منافع و شفافیت

۱۰. ابعاد محیطی و پایداری
- مدیریت بحران‌های محیطی
- پایداری محیطی و اجتماعی

تحلیل تاب‌آوری دانشگاه‌ها در شرایط بحرانی

نقاط ضعف (Weaknesses)
وابستگی زیاد به زیرساخت‌های فیزیکی سنتی
ضعف در زیرساخت آموزش مجازی در برخی مناطق
نبود برنامه مدیریت بحران جامع و عملیاتی
پراکندگی اطلاعات و عدم ارتباط مؤثر بین بخش‌ها
نقاط قوت (Strengths)
وجود نیروی انسانی متخصص و آگاه
تجربه نسبی برخی دانشگاه‌ها در مدیریت بحران‌های گذشته
ظرفیت علمی برای تولید راه‌حل‌های بومی
انسجام سازمانی و فرهنگی در برخی دانشگاه‌ها
تهدیدها (Threats)
خطر تخریب فیزیکی و حمله به زیرساخت‌ها
مهاجرت یا خروج نخبگان در شرایط جنگی
اختلال در زنجیره تأمین منابع علمی و مالی
آسیب‌پذیری روانی جامعه دانشگاهی
فرصت‌ها (Opportunities)
امکان همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
رشد فناوری‌های آموزش از راه دور
حمایت دولت از تاب‌آوری نهادهای آموزشی
نقش‌آفرینی دانشگاه‌ها در بازسازی پس از بحران

گام‌های اجرایی طراحی نقشه تاب‌آوری

۱. تشکیل کارگروه بحران دانشگاهی (با حضور نمایندگان آموزشی، دانشجویی، پشتیبانی، IT و مشاوره)
۲. ارزیابی آسیب‌پذیری‌ها: شناسایی نقاط ضعف دانشگاه در مواجهه با جنگ
۳. تدوین سناریوهای بحران: انواع شرایط احتمالی جنگ (کوتاه‌مدت، طولانی‌مدت، تخریب گسترده)
۴. طراحی برنامه پاسخ: طرح‌های عملیاتی برای هر سناریو
۵. تأمین منابع و بودجه پشتیبان
۶. آموزش و مانور دوره‌ای
۷. ارزیابی و بازنگری منظم برنامه تاب‌آوری

۵ پیشنهاد برای تقویت تاب‌آوری

بر اساس تحلیل‌های انجام‌شده، پیشنهادهای زیر جهت تقویت تاب‌آوری دانشگاه‌ها در شرایط بحرانی ارائه می‌شود:

۱. تدوین برنامه جامع مدیریت بحران در دانشگاه‌ها
- ایجاد کمیته‌های تخصصی مدیریت بحران در سطح دانشگاهی
- برگزاری مانورهای شبیه‌سازی بحران و آموزش کارکنان

۲. تقویت زیرساخت آموزش الکترونیکی و پشتیبان
- سرمایه‌گذاری در پلتفرم‌های یادگیری آنلاین، سامانه‌های ابری و ارتباطات امن
- آموزش استادان و دانشجویان برای استفاده از فناوری‌های نوین آموزشی

۳. افزایش تاب‌آوری کالبدی و فیزیکی دانشگاه‌ها
- بازنگری در طراحی فضاهای آموزشی و پژوهشی با رویکرد ایمن‌سازی در برابر تهدیدات
- توسعه سامانه‌های برق اضطراری، اینترنت پشتیبان و ذخیره‌سازی داده

۴. ارتباط و مشارکت با نهادهای پشتیبان در سطح ملی و بین‌المللی
- ایجاد شبکه‌های همکاری با دانشگاه‌های همکار در خارج از کشور
- تدوین پروتکل‌های ارتباطی با نهادهای امداد و امنیتی

۵. توسعه فرهنگ تاب‌آوری در جامعه دانشگاهی
- گنجاندن مفاهیم تاب‌آوری و مدیریت بحران در برنامه‌های آموزشی و فرهنگی
- حمایت از پروژه‌های تحقیقاتی در حوزه آموزش تاب‌آور

راهکارهای پیشنهادی

۱. طراحی برنامه جامع تاب‌آوری دانشگاهی شامل سناریوهای جنگی.
۲. مقاوم‌سازی زیرساخت‌ها و ایجاد پناهگاه‌های ایمن.
۳. تقویت زیرساخت‌های آموزش آنلاین و منابع یادگیری از راه دور.
۴. آموزش و توانمندسازی مدیران دانشگاهی در زمینه مدیریت بحران.
۵. تشکیل شبکه‌های مشاوره روان‌شناسی و حمایت اجتماعی.
۶. تقویت همکاری‌های بین‌المللی برای حفظ جریان علمی و پژوهشی.

نتیجه‌گیری

تاب‌آوری دانشگاه‌ها در شرایط جنگی، تنها به معنی ادامه آموزش نیست، بلکه به توانایی آن‌ها در حفظ امنیت، سلامت روانی و ایفای نقش اجتماعی نیز مربوط می‌شود. دانشگاه‌ها باید با برنامه‌ریزی پیش‌دستانه، آموزش، همکاری‌های استراتژیک و استفاده از فناوری‌های نوین، ظرفیت خود را برای پاسخ‌گویی به بحران‌ها افزایش دهند.

آگهی قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی حوزه ثبتی قائم‌شهر

نظر به دستور مواد ۱ و ۳ قانون وضعیت اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مصوب ۲۰ / ۹ / ۱۳۹۰، املاک متقاضیانی که در هیات موضوع ماده یک قانون مذکور مستقر در واحد ثبتی قائم‌شهر مورد رسیدگی و تصرفات معارض آنان محرز و رای لازم صادر گردیده جهت اطلاع عموم به شرح ذیل آگهی می‌گردد:

املاک متقاضیان واقع در قریه قراخیل پلاک ۶ اصلی بخش ۵

۲۲۵۰ فرعی به نام آقای حسن شکوهی نسبت به ششدانگ یک قطعه باغ به مساحت ۴۹ / ۲۰۰ مترمربع خریداری مع‌الواسطه از آقای صفر علی رمضانی مالک رسمی.

۲۲۵۲ فرعی به نام آقای علی عادلانی نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۸۳۶۴ مترمربع خریداری مع‌الواسطه از آقای کوهیار عادلانی مالک رسمی

۲۲۵۳ فرعی به نام آقای علی عادلانی نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۶۱۰۲ / ۵۵ مترمربع خریداری مع‌الواسطه از آقای هادی نیرومند مرادی نژاد مالک رسمی

۲۲۵۴ فرعی به نام آقای هادی نیرومند مرادی نژاد نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۶۱۰۰ / ۴۴ مترمربع خریداری مع‌الواسطه از آقای علی عادلانی مالک رسمی

۲۲۵۵ فرعی به نام آقای مهران براری شرجی نسبت به ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی به مساحت ۳۰۰۲ مترمربع خریداری مع‌الواسطه از آقای علی عادلانی مالک رسمی.

لذا به‌موجب ماده ۳ قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی و ماده ۱۳ آیین‌نامه مربوطه این آگهی در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز از طریق این روزنامه محلی/ کثیرالانتشار در شهرها منتشر و در روستاها علاوه بر انتشار آگهی رأی هیات الصاق تا درصورتی که اشخاص ذی‌نفع به آرای اعلام شده اعتراض داشته باشند باید از تاریخ انتشار اولین آگهی و در روستاها از تاریخ الصاق در محل تا دو ماه اعتراض خود را به اداره ثبت محل وقوع ملک تسلیم و رسید اخذ نمایند. معترض باید ظرف یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض مبادرت به تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل نماید و گواهی تقدیم دادخواست به اداره ثبت محل تحویل دهد که در این صورت اقدامات ثبت موکول به ارائه حکم قطعی دادگاه است و در صورتی که اعتراض در مهلت قانونی واصل نگردد یا معترض گواهی تقدیم دادخواست به دادگاه عمومی محل ارائه نکند اداره ثبت مبادرت به صدور سند مالکیت می‌نماید و صدور سند مالکیت مانع از مراجعه متضرر به دادگاه نیست.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۲۱ / ۰۴ / ۱۴۰۴ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۰۵ / ۰۵ / ۱۴۰۴
میم الف: ۱۹۶۱۸۳۵ - مرتضی قاسم‌پور - اداره ثبت اسناد و املاک شهرستان قائم‌شهر

برگ سبز، سواری پژو ۴۰۵ مدل ۱۳۸۸ رنگ: نقره‌ای شماره انتظامی: ۳۳- ۱۶۵ل۹۶ شماره موتور ۱۲۴۸۷۲۰۵۸۲۸- شماره شاسی NAAM۰۱CA۵۹K۹۲۲۱۳۱ به نام فریدون خانی له داربنی با کدملی ۲۶۹۰۹۷۹۷۲۱ - مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

بدین‌وسیله اعلام می‌گردد سند خودروی سواری پژو ۲۰۷ به‌رنگ خاکستری، مدل ۱۳۹۰، به شماره موتور ۱۳۵۹۰۰۰۱۲۰۰، شماره شاسی NAAR۱۳FE۲BJ۹۷۸۸۸۵ و شماره پلاک ۶۲ / ۷۴۴ ط ۸۳ به نام سپیده نیک روی با شماره ملی ۲۰۸۰۱۵۵۳۱۸ مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط است.

اداره کل ثبت اسناد و املاک استان کرمانشاه
اداره ثبت اسناد و املاک حوزه ثبت ملک ماهیدشت
هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی وساختمان‌های فاقد سند رسمی

آگهی موضوع ماده ۳ قانون وماده ۱۳ آیین‌نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی

برابر رای شماره ۱۴۰۴۶۰۳۱۶۰۱۳۰۰۰۴۳۵ مورخ ۱۴۰۴/۰۴/۱۷ هیات اول/دوم موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان‌های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک ماهیدشت تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای غلامرضا بسامی به شماره ملی ۳۲۵۴۴۹۳۲۹۱ صادره از کرمانشاه فرزند احمد به مقدار ششدانگ یک قطعه زمین مزروعی (با کاربری کشاورزی) به مساحت ۲۲۵۰۰ مترمربع درقسمتی از پلاک شماره ۵۵ اصلی واقع در کرمانشاه بخش حوزه ثبت ملک ماهیدشت بان گنجاب روستا بند بلوط خریداری از مالک رسمی آقا/خانم آقای خسرو جمشیدی محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز اگهی می‌شود درصورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دوماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۰۵/۰۵ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۰۵/۲۱
۲۳۹۰ /م الف/ ۱۲ - رامین امیدی رئیس ثبت اسناد و املاک کرمانشاه

مجری انحصاری تبلیغات دانشگاه آزاد اسلامی
کانون تبلیغاتی سپهر جوان
۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹

FARHIKHTEGAN
farhikhteganonline
صدای نخبگان، نگاه جوانان
فرهیختگان
WWW.FDN.IR
روزنامه فرهیختگان